

TELEOLOGISKE FORKLARINGS UUNNVÆRLIGHET FOR BIOLOGI: KANTS ARGUMENT. EN KRITIK AV KRITIK DER TELEOLOGISCHEN URTEILSKRAFT

Sjur Hevrøy

Hva handler masteroppgaven din om?

Oppgaven drøfter Kants deduksjon av begrepet om indre formålmessighet. Begrepet er ment å legitimere at vi trenger en variant av teleologiske forklaringer på dyr.

Hva argumenterer du for/mot i oppgaven?

Jeg hevder at begrepet gir Kant et begrunnelsesproblem. Enten synes begrepet å innebære en transcendent-realitisk slutningsfeil – at vi erkjenner objekter uten erfaringen av dem – eller det synes å betegne noe som bare tilhører uvitenskapelig metafysikk, som en ren idé eller tanke. Begge deler er selvsagt problematisk for noe som presenteres som vitenskapsgrunnleggende, og jeg prøver å vise hvordan dette problemet oppstår for Kant, ved å nærlese *Kritik der Urteilskrafts* andre del. Da varianter av teleologiske forklaringer synes å være utbredte i biologi, avslutter jeg med å peke på hvordan Kants drøftinger er av kontemporær interesse.

Hvorfor bør andre lese oppgaven din?

Fordi alle vi som har innsett at filosofien alltid repeterer sine strider, har Kant å takke for innsikten. Dessuten er den et godt eksempel på hvorfor filosofi ikke er for lekmenn.

Hva er dine planer for fremtiden?

Jeg og noen venner har startet firmaet «Skjærgårdsfilosofen». Det er basert på at når man sitter der med presserende filosofiske problem – primært i Risør, Kragerø og lignende steder hvor det er varmt – så kaster vi oss i en snekke og tøffer til unnsetning. Vi er et team, så vi sender selvsagt ut den mest kvalifiserte av oss. Noen ganger sender vi epistemologen, andre ganger moralfilosofen, og noen ganger sender vi ut strukturalisten. Vi regner med å utvide med en kritisk teoretiker og en språkfilosof i nærmeste framtid. Og noen ganger – ganske sjelden – sender vi nok ut kristen-eksistensialisten.

Siden filosofi handler om å problematisere det gitte, regner vi med at virksomheten kommer til å generere et uendelig antall problemer som vi sannsynligvis ikke kan løse. For å si det slik: finanskriser, schimansfise. Det gjelder bare å ta saken i egne hender.

Og mens jeg venter på Brønnøysund-registreringen, jobber jeg administrativt på Diakonhjemmet høyskole, og stiller meg i rekken av filosofer som får avslag på stipendsøknader.

